

huske paa, at mange af dem, der gaar i de offentlige Skoler, aldrig faar anden Undervisning senere.

Der klages saa tidt over, at Børn, der gaar ud af den offentlige Skole, ikke har den tilstrækkelige Dygtighed i almindelige Fag som Dansk, Regning, Skrivning og lignende. Ja, man har endog fremsat den Paastand, at de nu er mindre dygtige, end de var tidligere. Jeg tror ikke, det passer. Men hvis det var saaledes, skal man erindre, at de Kaar, Skolen arbejder under mange Steder, aldeles ikke er forbedrede i lange Tider. Jeg kender Skoler, hvor man endnu har enkelte Klasser paa op til 50 Børn. Jeg nævnede dette Forhold ved Finanslovbehandlingen, og den højtærede Minister tillod sig den Gang at betvivle det. Men jeg er i Stand til at paavise, hvor det er Tilfældet, og jeg er villig til at stille mine Oplysninger til den højtærede Ministers Disposition. For Resten er det vist slet ikke ulovligt, naar blot Gennemsnitstallet holdes omkring ved 35 eller 37 Elever pr. Klasse. Naar Klasserne er saa overfyldte, vil enhver sagtens forstaa, at Undervisningen vanskeliggøres overordentlig. Naar dertil kommer, at Skoleundervisningen kun finder Sted i 41 Uger om Aaret med 18 Timer ugentlig, og naar, hvad jeg mener er det allerværste, Hjemmene nu ikke som i de svundne Tider tager videre Del i Skolens Arbejde, synes jeg, at det er ganske forklarligt, at Arbejdet paa sine Steder ikke er fuldt tilfredsstillende. Derfor vil en hvilken som helst Lovgivning paa Skolens Omraade i væsentlig Grad være forfejlet, om man ikke derigennem naar at faa Hjemmene og Skolen bragt i nærmere Forbindelse med hinanden, end de nu er. Det almindelige Synspunkt for vor Skolelovgivning bør være at vække forøget Interesse for Skolen og dens Arbejde hos den store Befolkning i Almindelighed og hos Hjemmene i Særdeleshed ved at give disse Faktorer en mere direkte Indflydelse paa og Indseende med den Gerning, der øves i Skolerne. Dernæst maa man give Plads for den egentlige Sagkundskab paa Skolens Omraade, men kun som vejledende og raadgivende. Dette, tror jeg, bør være Hovedhensynet for vor Skolelovgivning, om den i det hele taget skal nytte noget.

Jeg omtalte før den korte Tid, der er levnet til Undervisningen, idet der kun gives 18 Timers Undervisning i 41 Uger om Aaret. Dette er Minimumsgrænsen i Øjeblikket, og her er netop et af de

Spørgsmaal, der maa tages op til Overvejelse: Hvorledes kan der skaffes Børnene en rigeligere Tid til Undervisning? Den bedste Maade at løse dette Spørgsmaal paa vil vistnok være at indrette det saaledes, at ethvert Skolebarn i Vinterhalvaaret kan søge Skolen daglig. Det vilde være en overordentlig Hjælp, om dette kunde gennemføres. Man har en saadan Skoleordning enkelte Steder, og hvor man har den, tror jeg, jeg tør sige, den har virket godt. Ministeriet har nu i en Række Aar ladet afholde Prøver over hele Landet for Børn i 14 Aars Alderen, og jeg har ladet mig sige, at det har vist sig, at hvor man netop har den Ordning, som jeg her nævnede, at Børnene søger Skolen hver Dag i Vinterhalvaaret — Vinterhalvaaret er jo efter alle Læreres Mening den bedste Undervisningstid —, der staa Skolerne højest, og der er Undervisningen bedst. Jeg har selv været Lærer under saadanne Forhold nogle Aar og har erfaret, at der virkelig kunde naas betydelig mere ved den Ordning, samtidig med at Hjemmene var meget stærkere interesserede i Skolens Gerning derved, at Børnene i Vinterhalvaaret var fuldstændig optagne af Skolegerningen og ikke af noget som helst andet. Man vil maaske fra en vis Side sige, at jeg saa skulde gøre Skridtet fuldt ud og kræve Hverdagsundervisning hele Aaret igennem. Men det ønsker jeg aldeles ikke. Børnene paa Landet har saa inderlig godt af at tage Del i det legemlige Arbejde i Hjemmet og paa Marken, at jeg tror, der vilde tabes mere, end der vilde vindes, ved et faa Hverdagsskole hele Aaret rundt ud paa Landet. Det er et af de Punkter, maaske det allervæsentligste, som Kommissionen bør tage op til Overvejelse: Lad Folkeskolen faa lidt rigeligere Tid til sin Undervisning, og dernæst: Lad den ikke blive bebyrdet med nye Fag, lad Skolen være, hvad den bør være, en elementær Skole.

For nogle Aar siden blev der af daværende Kultusminister Appel fremsat et Forslag om Styrelsen af og Tilsynet med Skolevæsenet udenfor København. Jeg erindrer godt det Arbejde, der derigennem blev gjort for, at Skolen gennem dette Tilsyn kunde drage Nytte af Sagkundskaben. Men desværre kom der ikke noget ud af det Arbejde. Nu vil vel ogsaa dette Spørgsmaal blive Genstand for fornyet Overvejelse i Kommissionen. Det nuværende gejstlige Tilsyn maa sikkert forsvinde en Gang. Der er vist egentlig